

„Scénář, k převyprávění příběhu PANA LADISLAVA KREJZY v Českém rozhlasu

Veronika Bělohlávková, Karolína Radová, Tereza Švecová, Sára Drenčeniiová, Denisa Schuldesová, Bronia Jindrová, Natálie Kohutiarová

S panem Ladislavem Krejzou jsme se setkali v našem školním klubu. Asi se nemohl dočkat, protože přišel s úsměvem a začal nám svůj příběh vyprávět dřív, než jsme vůbec stihly zapnout diktafon. Postupně jsme se dozvěděly, že byl odsouzen na 15 let v komunistickém vězení v uranových dolech, kde strávil nakonec pouze 3 roky díky generální amnestii.

Zatčen jsem byl 18. dubna 1957, odsouzen jsem byl poměrně - celkem nemohu říct, že by se mnou bylo nakládáno příliš krutě. Protože tam nebylo co zapírat. Oni měli písemné doklady. Já jsem nic nezapíral, já jsem se vždycky hlásil k tomu, že jsem demokrat. A když došlo na lámání chleba... prostě přece nezapřu sám sebe.

Dopodrobna nám líčil, jak to vypadá při výslechu, že všechny místnosti, kde je vyslychala státní bezpečnost, vypadaly úplně stejně.

Vyšetřovací místnosti Státní bezpečnosti, jestli vás vyslychali v Bratislavě nebo v Praze nebo v Litoměřicích - to byly krajské vyšetřovačky a byly spojeny s věznicí StB, tak ty byly zařízeny úplně stejně. V rohu místnosti byla sedačka ve tvaru kruhové výseče, zpevněná zespodu trubkou, která ji zespodu podpírala, to bylo natřeno šedou olejovou barvou, ze které se dala smývat krev.

Jejich další praktikou bylo, že vás nenechali spát, nemohli jste si sednout, lehnout, odpočinout si. Pokud viděli, že máte zavřené oči, tak jste dostali ránu. Když jste opakovaně usínali, začali vám vyhrožovat smrtí.

Museli jste chodit. Postavili tam bachaře, kterej se na vás každých pět minut díval, vždycky zařval, kdybyste v chůzi nebo opřená usnula, pod pohružkou, že tam přijde s pendrekem. Vám třeba i popraskala kůže na nohou a pak už začaly ty psychický poruchy. Viděli jste skvrny na zdech nebo světýlka. To už bylo prostě z nevyspání a maximální námahy. To bylo vymačkáno z člověka všechno, co tvoří kapitál zdravého rozumu a zdravého vnímání.

Dále nás zaujalo, jak získávali důkazy na podezřelé osoby.

Tyhle ty klíče, těch 23 000 klíčů k nejrůznějším zámků byly pro tzv. "operativní akci Vien", která byla konána bez vědomí soudů, bez vědomí toho komu ten byt patřl.. Takže někdo vnikl do Vašeho bytu, mohl tam cokoli vzít a cokoli nechat. Tak s eopatřovali důkazy např. proti Želivskému klášteru, tam příslušníci StB nanosili zbraně a pak je jako objevili při oficiální domovní prohlídce.

Důkazy nezískávali jenom domovní prohlídkou, ale i odposloucháváním.

Třeba předstírali opraváře a podstrčili vám do bytu štěnici.

Štěnici vždy umístili na nenápadná místa, například do telefonu, pod stůl atd.

Když už měli dostatek důkazů, vtrhli vám do bytu a odvedli si vás.

Oproti dnešní době, kde máte právníka od doby obvinění, který ví, o co jedná a můžete s ním komunikovat, se Pan Krejza jméno právníka dozvěděl jen pár minut před soudním procesem. Sám právník dostal složku případu teprve pár hodin před zahájením soudu.

Takže se odvolala moje maminka, která měla za to, že ten proces je veden nějak divně. Ačkoli nemohla být přímo u procesu. Tu pustili až na rozsudek. Během vlastního procesu, výslechu před soudem, dokazování tam nikdo nesměl bejt. Až teprve na vyhlášení rozsudku tam pustili rodiče.

Pan Krejza byl i přesto odsouzen za velezradu.

Když skončil svůj příběh, začaly jsme se ho ptát na detaily. Třeba , kdo byla jeho matka, jak se jmenovala za svobodna, a jak potom, něco o jeho ženě...

Za svobodna se jmenovala Novotná, křestním jménem Eva. Byla to skvělá bytost a bohuželmoc mi chybí, protože už mezi námi živými není.

Pan Krejza nám toho řekl spoustu o své době, životě, rodině. Sice už jsme to udělaly, ale chtěly bychom mu poděkovat i v této reportáži. Tímto bysme se s vámi chtěly rozloučit a děkujeme za poslech.